

ฐานข้อมูล

ภูมิปัญญาท้องถิ่น / ปราชญ์ชาวบ้าน

องค์การบริหารส่วนตำบลสมสะอาด

อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราชการ ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ รัฐต้อง (๑) อนุรักษ์ พื้นฟู และส่งเสริมภูมิ ปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและ ของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะ สำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วน ร่วมในการดำเนินการด้วย ภูมิปัญญาไทยมี ความสำคัญอย่างยิ่ง ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคง สร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิ แก่คนไทย สามารถปรับ ประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนาใช้กับชีวิตได้อย่างเหมาะสม สร้างความสมดุลระหว่างคน กับสังคม และธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน ช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมได้ตามยุค

กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลสมสะอาด ได้เล็งเห็นความสำคัญ ของภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้สำรวจบุคคลสำคัญของท้องถิ่นเพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ ชาวบ้าน ของตำบลสมสะอาดเพื่อเป็นการสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน และเพื่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลในภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ ต่อไป

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สารบัญ

หน้า

๑. ด้านจักสาน	๑
๒. ด้านศิลปะการขับร้อง/ดนตรี	๒
๓. ด้านพิธีกรรมทางศาสนา	๒
๔. ด้านนวดแผนไทย	๓
๕. ด้านหมอยาสมุนไพร	๓
๖. ด้านหมอพรหมณ์	๔
๗. ด้านทอผ้า/ทอเสื่อ	๔

ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน : ด้านจักสาน

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	ที่อยู่
๑	นายหนา ภูเขา	๗๐	หมู่ ๑๐ บ้านม่วง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๒	นายสัง อ่อนศรี	๘๑	๒๑๙ หมู่ ๑๐ บ้านม่วง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๓	นายเหล็ก คุณศิริ	๖๓	๑๑๙ หมู่ ๔ บ้านนาดี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๔	นายสมเดช หาญกล้า	๖๓	๓๒ หมู่ ๔ บ้านนาดี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๕	นายสายทอง พิมพ์ศรี	๗๕	๗๔ หมู่ ๔ บ้านนาดี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๖	นายมนตรี ผลดี	๖๑	หมู่ ๔ บ้านนาดี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๗	นายประครอง พิบูลย์พงษ์	๖๐	หมู่ ๔ บ้านนาดี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๘	นายจวน โสมา	๖๓	๑๔๓ หมู่ ๒ บ้านท่าหลวง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๙	นายบุญมี พรหมฤทธิ์	๗๗	๔๘ หมู่ ๙ บ้านน้อยห้วยอารีย์ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๐	นายอำนาจ บุญส่ง	๖๘	หมู่ ๗ บ้านสวนฝ้าย ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๑	นายสุพรรณ สดใส	๖๐	๒๒๒ หมู่ ๗ บ้านสวนฝ้าย ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๒	นายสง่า เสนา	๗๒	๒๘ หมู่ ๕ บ้านนาคำ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๓	นายสมพงษ์ นาธิกา	๖๕	๓๙ หมู่ ๑๒ บ้านใหม่เจริญ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๔	นางสง ผกาศรี	๖๙	๓ หมู่ ๑ บ้านสมสะอาด ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๕	นายสง่า วงศ์นามเถาว์	๖๐	๑๓๘/๑ หมู่ ๑๐ บ้านม่วง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๖	นายทวี ศรีเสน	๘๐	๖๙ หมู่ ๔ บ้านนาดี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๗	นายชัน สอนงดี	๗๑	๖๑ หมู่ ๔ บ้านนาดี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๘	นายบัวเรียน พรหมศรี	๖๐	๔๒/๑ หมู่ ๔ บ้านนาดี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๙	นายเทพ สารีคำ	๖๙	๗๐ หมู่ ๔ บ้านนาดี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๒๐	นายวิรัตน์ วงษ์สิงห์	๖๙	๑๖๗ หมู่ ๑๐ บ้านม่วง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๒๑	นายประเสริฐ ผาลัง	๖๔	๓๔ หมู่ ๑๐ บ้านม่วง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๒๒	นายสุข สังกะเพศ	๗๕	๒๘๓ หมู่ ๑๐ บ้านม่วง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๒๓	นายตู้ เนียงภา	๗๖	๑๐ หมู่ ๕ บ้านนาคำ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี

ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน : ด้านศิลปะการขับร้อง/ดนตรี

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	ที่อยู่
๑	นายสมคิด ลอยเลื่อน	๖๒	หมู่ ๑ บ้านสมสะอาด ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๒	นางทองบาง นาคำมูล	๖๓	หมู่ ๑๓ บ้านม่วงสามัคคี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๓	นายนวลจันทร์ ผาลัง	๖๓	๓๒ หมู่ ๑๐ บ้านม่วง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๔	นายสุบรรณ ศรีทา	๖๘	๒๖๗ หมู่ ๑๓ บ้านม่วงสามัคคี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี

ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน : ด้านพิธีกรรมทางศาสนา

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	ที่อยู่
๑	นายสมัย อัครธรรม	๖๗	๓๕ หมู่ ๖ บ้านโนนสนาม ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๒	นายทองดี จันทมัย	๘๐	๗๔ หมู่ ๘ บ้านหนองบัวหลวง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๓	นายเลิศล้ำ ละทะโล	๗๔	๒๘๑ หมู่ ๓ บ้านม่วง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๔	นายประดิษฐ์ สี่มาทอง	๖๓	๖ หมู่ ๔ บ้านนาดี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๕	นายสมพงษ์ นาธิกา	๖๕	๓๙ หมู่ ๑๒ บ้านใหม่เจริญ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๖	นายแหยม พุทธาท	๖๓	๓๐๑ หมู่ ๑๐ บ้านม่วง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๗	นายนวลจันทร์ ผาลัง	๖๓	๓๒ หมู่ ๑๐ บ้านม่วง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๘	นายทองปรานค์ คำผิง	๖๕	๑๘๑ หมู่ ๕ บ้านนาคำ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๙	นายจันทร์ ขอสุข	๗๓	๑๒๕ หมู่ ๗ บ้านสวนฝ้าย ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๐	นายวัน จิตตั้ง	๘๖	๖๖ หมู่ ๖ บ้านโนนสนาม ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๑	นายสินวล รัตนาริ	๖๐	๒๖ หมู่ ๔ บ้านนาดี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๒	นายสุบรรณ ศรีทา	๖๘	๒๖๗ หมู่ ๑๓ บ้านม่วงสามัคคี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๓	นายคำสิงห์ บุญเนตร	๗๒	๓ หมู่ ๙ บ้านน้อยห้วยอารีย์ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๔	นายพรมมา สายน้อย	๖๗	๔๔/๑ หมู่ ๕ บ้านนาคำ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๕	นายตู้ เนียงภา	๗๖	๑๐ หมู่ ๕ บ้านนาคำ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี

ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน : ด้านนวดแผนไทย

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	ที่อยู่
๑	นางสอน ทิมาบุตร	๖๕	๙๕ หมู่ ๑๑ บ้านราษฎร์สำราญ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๒	นางคำ แสงวงษ์	๔๗	๑๕ หมู่ ๒ บ้านท่าหลวง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๓	นายคำมี เชื้อโชติ	๖๘	๑๕๕ หมู่ ๗ บ้านสวนฝ้าย ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๔	นายนิยม ละศรีนวล	๕๗	๔๖ หมู่ ๗ บ้านสวนฝ้าย ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๕	นายสอน กุลธิราช	๕๒	๕๓ หมู่ ๔ บ้านนาดี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี

ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน : ด้านหมอยาสมุนไพร

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	ที่อยู่
๑	นายทวี เสาร์แก้ว	๖๖	๑๐๙ หมู่ ๑๑ บ้านราษฎร์สำราญ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๒	นายจำเนียร พานิช	๖๗	๙ หมู่ ๖ บ้านโนนสนาม ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๓	นายบัวแปลง บุราเกษ	๕๔	๖๑ หมู่ ๖ บ้านโนนสนาม ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๔	นายบุญมี พรหมฤทธิ์	๗๗	๔๘ หมู่ ๙ บ้านน้อยห้วยอารีย์ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๕	นางสอน ทิมาบุตร	๖๕	๙๕ หมู่ ๑๑ บ้านราษฎร์สำราญ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๖	นายสมพงษ์ นาธิกา	๖๕	๓๙ หมู่ ๑๒ บ้านใหม่เจริญ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๗	นายจ้านง กันนิตา	๘๐	๑๒๔ หมู่ ๓ บ้านม่วง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๘	นายสิงห์ วันลี	๘๔	๑๒ หมู่ ๕ บ้านนาคำ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๙	นายสน กันสา	๗๐	๑๐๐ หมู่ ๑ บ้านสมสะอาด ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๐	นายแดง กุลตา	๖๘	๙๖ หมู่ ๑ บ้านสมสะอาด ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๑	นายบัณฑิต อะกะบุตร	๗๕	๖๘ หมู่ ๔ บ้านนาดี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๒	นายบัวรี สายราช	๗๓	๔๗ หมู่ ๘ บ้านหนองบัวหลวง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี

ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน : ด้านหมอพราหมณ์

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	ที่อยู่
๑	นายประดิษฐ์ สีมาทอง	๖๓	หมู่ ๔ บ้านนาดี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๒	นายทองดี จันทมัย	๘๐	๗๔ หมู่ ๘ บ้านหนองบัวหลวง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๓	นายเลิศล้ำ ละทะโล	๗๔	๒๘๑ หมู่ ๓ บ้านม่วง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๔	นายพรมมา สายน้อย	๖๗	๔๔/๑ หมู่ ๕ บ้านนาคำ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๕	นายสมพงษ์ นาธิกา	๖๕	๓๙ หมู่ ๑๒ บ้านใหม่เจริญ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๖	นายແຍມ พุทธาทร	๖๓	๓๐๑ หมู่ ๑๐ บ้านม่วง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๗	นายนวลจันทร์ ผาลัง	๖๓	๓๒ หมู่ ๑๐ บ้านม่วง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๘	นายวัน จิตตั้ง	๘๖	๖๖ หมู่ ๖ บ้านโนนสนาม ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๙	นายพรมมา สายน้อย	๖๗	๔๔/๑ หมู่ ๕ บ้านนาคำ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี

ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน : ด้านการทอผ้า ทอเสื่อ

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	ที่อยู่
๑	นางนาง พรมศรี	๗๙	๒๐๓ หมู่ ๔ บ้านนาดี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๒	นางระลึก พรมศรี	๖๒	๕๖ หมู่ ๔ บ้านนาดี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๓	นางกุล สายเสน	๗๐	๔๑ หมู่ ๙ บ้านน้อยห้วยอารีย์ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๔	นางหนู พิมศรี	๘๐	๗๔ หมู่ ๔ บ้านนาดี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๕	นางอุดร แสงกล้า	๖๑	๓๗ หมู่ ๔ บ้านนาดี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๖	นางปัด นิโส	๘๐	๓๐ หมู่ ๔ บ้านนาดี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๗	นางแพงศรี ขยันวงศ์	๔๗	๑๗๗ หมู่ ๑๒ บ้านใหม่เจริญ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๘	นางวิไล วัลคำ	๔๙	๓๐ หมู่ ๙ บ้านน้อยห้วยอารีย์ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๙	นางอุดม เขตคำ	๔๖	๒ หมู่ ๙ บ้านน้อยห้วยอารีย์ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๐	นางเผย ภูผา	๓๔	๘ หมู่ ๒ บ้านท่าหลวง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๑	นางสงวน บัวสาย	๕๗	๓ หมู่ ๑๒ บ้านใหม่เจริญ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๒	นางมะลิ สมมาคุณ	๖๑	๗/๑ หมู่ ๒ บ้านท่าหลวง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	ที่อยู่
๑๓	นางสมหมาย อินตะ	๖๒	๖ หมู่ ๒ บ้านท่าหลวง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๔	นางประนอม พิสาลา	๕๙	๓๖ หมู่ ๒ บ้านท่าหลวง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๕	นางบุญร้อย พิลารัตน์	๔๒	๑๐๑ หมู่ ๘ บ้านหนองบัวหลวง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๖	นางดวงใจ ขยันวงศ์	๖๐	๒ หมู่ ๗ บ้านสวนฝ้าย ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๗	นางหลวง มาลี	๕๕	๒๔๐ หมู่ ๗ บ้านสวนฝ้าย ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๘	นางบังอร จำราช	๕๒	๙๙/๑ หมู่ ๑๑ บ้านราษฎร์สำราญ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๑๙	นางรัชณี เหมือนชอบ	๕๐	๒๗๒ หมู่ ๑๒ บ้านใหม่เจริญ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๒๐	นางพันธ์ บุญมา	๗๖	๒๐๕ หมู่ ๑๒ บ้านใหม่เจริญ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๒๑	นางอ่อนตา มณีวัน	๕๕	๕๑ หมู่ ๙ บ้านน้อยห้วยอารีย์ ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๒๒	นางคุณ แสนแดง	๖๘	๗ หมู่ ๗ บ้านสวนฝ้าย ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๒๓	นางกลม สอนจันทร์	๗๓	๗๐ หมู่ ๒ บ้านท่าหลวง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๒๔	นางหนูบัน เจริญท้าว	๗๖	๓๐๔ หมู่ ๑๐ บ้านม่วง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๒๕	นางบุษบา ทวีพัฒน์	๖๓	๖๓ หมู่ ๔ บ้านนาดี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๒๖	นางฝ้าย นิโส	๗๓	๘๑ หมู่ ๔ บ้านนาดี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๒๗	นางประยูร สี่มาทอง	๖๒	๖ หมู่ ๔ บ้านนาดี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๒๘	นางสุนันทา ไชยรัตน์	๗๒	๕๕ หมู่ ๔ บ้านนาดี ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๒๙	นางหนูสิน ผาลัง	๖๙	๓๒ หมู่ ๑๐ บ้านม่วง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี
๓๐	นางสะอึ่ง อักโข	๗๑	๒๐๙ หมู่ ๑๐ บ้านม่วง ต.สมสะอาด อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี

ภาคผนวก

นายหนา ภูเขา อายุ ๗๐ ปี

นายเลิศล้ำ ละทะโล อายุ ๗๔ ปี

